

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

OUDE WAL 4

GEMEENTE ZEVENAAR

Project: ZEV.BPP.ECO
Rapportnummer: 08116183
Status: Eindrapportage
Datum: 24 februari 2009
Opdrachtgever: Buro Planplus
Weissenbruchstraat 27
6813 KJ Arnhem
Tel. 06 - 48772984
Contactpersoon: Dhr. M. Geerts

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl
Opsteller: Ing. M. Koen
Paraaf:
Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
3.4	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Vogels	3
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	4
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen	5
5.5	Libellen en vlinders	5
5.6	Vaatplanten	5
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
6.1	Flora- en faunawet	6
6.2	Algemene zorgplicht	7
6.3	Gebiedsbescherming	7
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	8

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van Buro Planplus opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Oude Wal 4 in de gemeente Zevenaar.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Zevenaar bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1.250 \text{ m}^2$) is gelegen aan de Oude Wal 4, circa 750 m ten zuidwesten van de kern van Zevenaar (zie bijlage 1). Het perceel, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, is kadastraal bekend gemeente Zevenaar, sectie L, nummers 2078 en 314.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 40 E (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 202.150$, $Y = 437.750$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 202/437.

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de bebouwde kom en betreft een woonperceel met een vrijstaande woning met schuur en een tuin. De tuin is deels in gebruik als siertuin en deels als moestuin. De siertuin bestaat uit een gazon, twee naaldbomen (spar) en enkele struiken als vuurdoorn en vlinderstruik. Op de westgrens van de locatie staan twee beuken. De noordgrens is afgescheiden middels een beukhaag. Tussen de bebouwing en de beukhaag bevindt zich een opslag van bladafval en restmaterialen. Langs de oost- en zuidgrens van de onderzoekslocatie is een trottoir gelegen met op de hoek Oude Wal en Romei een esdoorn, net buiten de onderzoekslocatie.

Ten westen van de onderzoekslocatie bevindt zich de praktijkruimte "De Romei Therapie en Training" met een parkeerplaats voor cliënten. Ten noorden van de locatie bevinden zich ruime groene tuinen met vrijstaande woonhuizen. Aan de oostzijde van de Oude Wal bevindt zich een houtwal. De overige directe omgeving bestaat uit woningen met tuinen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Buiten de bebouwde kom van Zevenaar bevindt zich op circa 1,5 km ten zuiden van de onderzoekslocatie het Natura 2000-gebied "Gelderse Poort".

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in of in de directe nabijheid van een kerngebied, verbingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS. Het Natura 2000-gebied "Gelderse Poort" ten zuiden van Zevenaar is tevens aangewezen als kern- en verwevingsgebied van de EHS.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens de naastgelegen praktijkruimte "De Romei Therapie en Training", ten westen van de onderzoekslocatie, uit te breiden. Op de onderzoekslocatie zal een extra praktijkruimte met twee appartementen erboven worden gerealiseerd.

3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de uitbreiding wordt de bebouwing op de onderzoekslocatie gesloopt en wordt alle beplanting in de tuin verwijderd. De twee beuken op de westgrens van de locatie zullen worden gekapt. De esdoorn op de hoek ten zuidoosten van de locatie, blijft naar verwachting gehandhaafd.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Gelderland geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 3 februari 2009. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok slecht is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Er wordt aangegeven dat er in het kilometerhok zeven soorten van de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 zijn waargenomen. Deze waarnemingen hebben naar verwachting voornamelijk betrekking op het landgoed van "Huis Sevenaer". Van de Rode Lijstsoorten kan de onderzoeklocatie alleen onderkomen bieden aan de huismus.

De ruimte onder de dakpannen van het woonhuis kan onderkomen bieden aan broedvogels als huismus en spreeuw. De vuurdoorn aan de zuidzijde van het woonhuis en de overige dichte struiken in de tuin bieden eveneens broedgelegenheid aan algemeen voorkomende tuinvogels. Tijdens het veldbezoek is in de vuurdoorn een nestrest van de merel aangetroffen. De bomen langs de grens van de onderzoekslocatie en de twee naaldbomen in de tuin bieden ook nestgelegenheid aan algemeen voorkomende broedvogels.

Opgemerkt wordt dat het veldbezoek buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden, waardoor geen harde uitspraken kunnen worden gedaan omtrent het al dan niet voorkomen van broedvogels.

De aanwezige bomen zijn gecontroleerd op holtes; deze zijn niet aangetroffen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die er op duiden dat de onderzoekslocatie wordt gebruikt door vogelsoorten waarvan het leefgebied of het nest jaarrond beschermd is.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is. Wel wordt de nok aan de westzijde van het woonhuis gebruikt als slaapplaats door een boomkruiper of grote bonte specht. Dergelijke slaapplaatsen hebben in het kader van de Flora- en faunawet geen beschermde status.

5.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt de volgende soorten vleermuizen zijn waargenomen; gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger watervleermuis en gewone groot-oorvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Enkele gedeeltes van de dakrand hebben voldoende speling, waardoor er openingen ontstaan en ruimtes toegankelijk worden waar vleermuizen achter kunnen kruipen. Vanwege het ontbreken van spouwgoten heeft het huis vermoedelijk geen spouwmuur, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Hierdoor zijn verblijfsmogelijkheden op de onderzoekslocatie beperkt.

Het is op basis van de huidige onderzoeksinspanning echter niet op voorhand met voldoende zekerheid uit te sluiten dat zich op de onderzoekslocatie een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen bevindt.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De bebouwing in de directe omgeving van de onderzoekslocatie vormen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden mede door de afstand tot de bouwlocatie geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat en geringe oppervlakte, geen deel uitmaken van het foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen. In de directe omgeving, met name ten oosten van de onderzoekslocatie, is geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig.

Vliegroutes

Door de herinrichting van de onderzoekslocatie worden geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een weinig geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Door het gering aantal bodemdekkende struiken zijn er op de onderzoekslocatie voor zoogdieren weinig plekken om te schuilen. Op de onderzoekslocatie is incidenteel een algemene soort als egel te verwachten, met name tussen het bladafval aan de noordzijde van de bebouwing. Voor de te verwachten algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON en Provincie Gelderland (Atlas reptielen en amfibieën 1985-2005) zijn in het kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, groene kikker (onbepaald) en bruine kikker.

De onderzoekslocatie vormt een weinig geschikt landhabitat voor amfibieënsoorten. Op de locatie zijn incidenteel algemene soorten als bruine kikker en gewone pad te verwachten. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden onder de beplanting in de siertuin en het bladafval aan de noordzijde van de bebouwing. Vanwege het ontbreken van wateroppervlakten als beken, sloten en vijvers op de onderzoekslocatie is het uit te sluiten dat er voortplantingsmogelijkheden zijn op de locatie voor amfibieën. Vanwege het ontbreken van water kan de locatie ook geen onderkomen bieden aan vissen.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Daarbij is deze soortgroep niet in de directe omgeving van Zevenaar waargenomen.

5.5 Libellen en vlinders

Voor libellen geldt dat ze water nodig hebben ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie voldoende geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Het is niet uit te sluiten dat er incidenteel waarnemingen gedaan kunnen worden van beschermde en zeldzame soorten. Dit komt doordat veel soorten na hun voortplantingstijd zwerfgedrag vertonen.

5.6 Vaatplanten

Volgens het natuurloket is het kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, goed onderzocht op vaatplanten. Er wordt aangegeven dat er vijf soorten van de Flora- en faunawet lijst zijn waargenomen. Volgens de Atlas van de flora van Oost Gelderland (Te Linde & van de Berg, 2003) kunnen de waargenomen soorten betrekking hebben op soorten als akkerklokje, brede wespenorchis, rapunzelklokje en aardaker.

Voor de meeste mogelijk waargenomen soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Daarbij vormt de onderzoekslocatie, gezien het huidige gebruik van de tuin als sier- en moestuin, geen geschikt habitat voor beschermde plantensoorten. Mede hierdoor is niet te verwachten dat beschermde planten op natuurlijke wijze de locatie aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn er tevens geen beschermde planten waargenomen.

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn de meeste beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er overtredingen ten aanzien van broedvogels eenvoudig te voorkomen. Daarnaast zijn overtredingen ten aanzien van vleermuizen niet op voorhand met voldoende zekerheid uit te sluiten. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat, waarnemingen en/of verblijfindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Spechtensoorten, kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid.

Voor de te verwachten broedvogels geldt dat, indien de beplanting en de bebouwing buiten het broedseizoen wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Er wordt echter in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Het uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden, kan eveneens voorkomen dat er onnodige verstoring van broedvogels en vertraging van de plannen plaatsvindt.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen

Door de aanwezigheid van enkele potentiële verblijfsmogelijkheden, is het op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet op voorhand met voldoende zekerheid uit te sluiten dat vleermuizen van de bebouwing gebruik maken als vaste rust- of verblijfplaats in de zomer- of kraamperiode of als winterverblijf.

Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte onderzoeksseizoen zal uitsluitend geven over het gebruik van de bebouwing op onderzoekslocatie door vleermuizen als gewone dwergvleermuis. Vervolgens dient vastgesteld te worden of er overtredingen plaats zullen vinden bij de voorbereiding en de uitvoer van het project.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de te verwachten grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Bij het verwijderen van de beplantingen en het bladafval op de onderzoekslocatie, dient rekening te worden gehouden met de incidentele aanwezigheid van algemene soorten als egel en gewone pad. Verdere aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk, mits het verwijderen van de beplanting buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

De onderzoekslocatie is gelegen binnen de bebouwde kom en staat niet in verbinding met het buitengebied ten zuiden van Zevenaar. Hierdoor ondervindt de EHS en het Natura 2000-gebied "Gelderse Poort" geen negatieve effecten vanwege de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie. In het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000 en EHS) is geen nadere toetsing noodzakelijk.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Buro Planplus een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Oude Wal 4 te Zevenaar in de gemeente Zevenaar.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Te verwachten ingrepen:

Ten behoeve van de uitbreiding van de naastgelegen praktijkruimte "De Romei Therapie en Training", wordt de bebouwing op de onderzoekslocatie gesloopt en zal alle beplanting worden verwijderd. De twee beuken op de grens van de locatie zullen worden gekapt. Op de onderzoekslocatie zal extra praktijkruimte met twee appartementen worden gerealiseerd.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De beplanting en bebouwing op de onderzoekslocatie vormen een onderkomen voor algemene broedvogels. De bebouwing beschikt over potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. De tuin kan incidenteel onderkomen bieden aan algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren als bruine kikker, gewone pad en egel. Behalve broedvogels en mogelijk vleermuizen zijn er geen beschermde soorten op de onderzoekslocatie te verwachten, die ten aanzien van de Flora- en faunawet negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenen sloop en nieuwbouw.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Voor de te verwachten broedvogels geldt dat, indien de bebouwing en beplanting buiten het broedseizoen worden verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie.

In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal wordt de periode maart tot half augustus aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Het uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden kan eveneens voorkomen dat er onnodige verstoring van broedvogels en vertraging van de plannen plaatsvindt.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

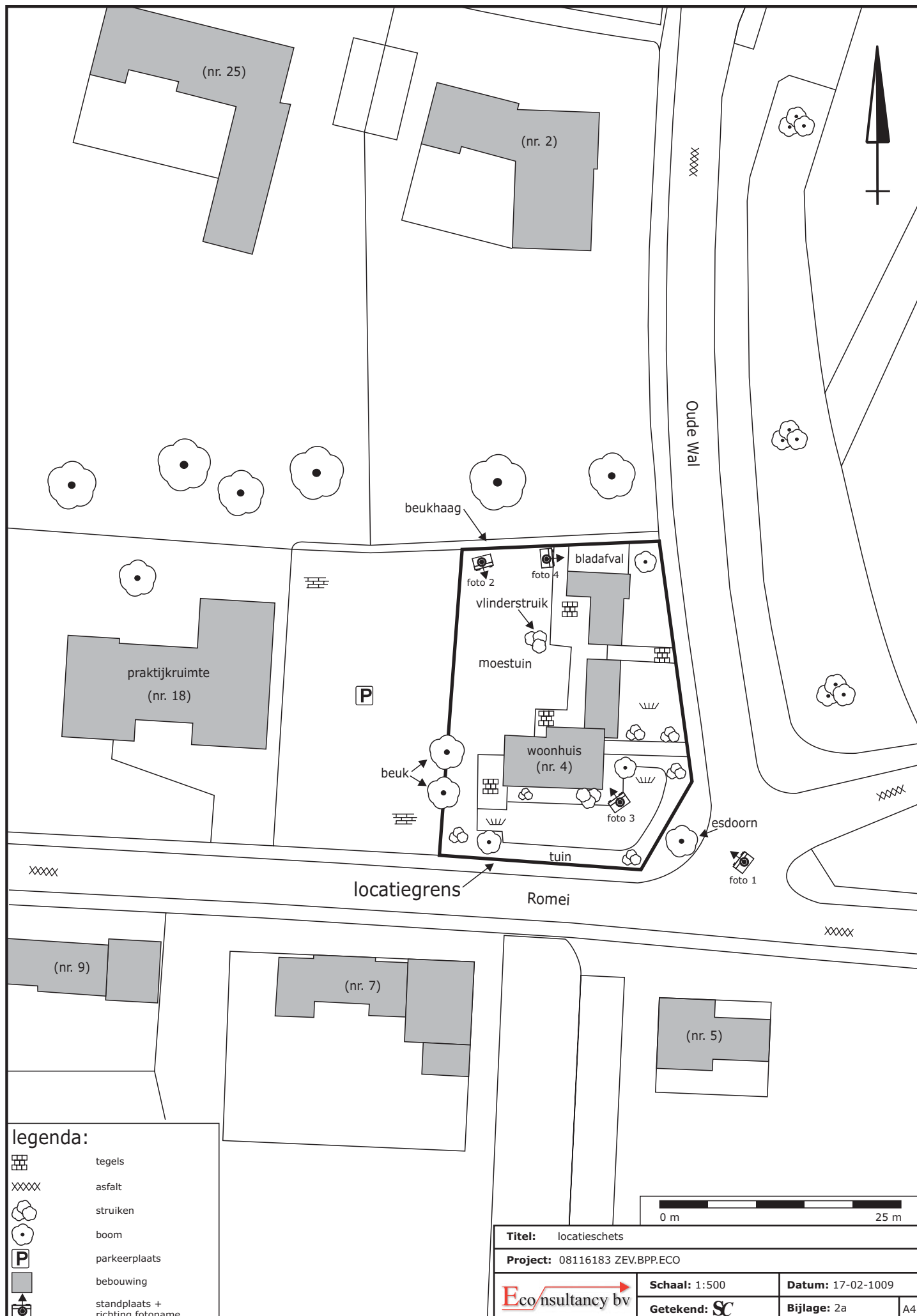
Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand met voldoende zekerheid worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de bebouwing op de onderzoekslocatie. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit worden vastgesteld dan wel worden uitgesloten.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van broedvogels is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is. Indien nader onderzoek de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen op de onderzoekslocatie uitwijst, is voor het verstoren hiervan een ontheffing noodzakelijk.

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. oostzijde onderzoekslocatie, voorste boom (esdoorn) wordt naar verwachting behouden, de twee bomen linksachter waarschijnlijk niet

Foto 2. noordzijde bebouwing en moestuin met vlinderstruik

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. geschikte opening langs de dakrand, potentiële verblijfplaats voor vleermuizen

Foto 4. noordzijde bebouwing, bladafval en restmateriaal geschikt voor egel en gewone pad

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Hustings, F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., (2006). Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Te Linde, B. en van den Berg L.J., 2003, Atlas van de flora van Oost Gelderland, Stichting de Maandag, Ruurlo.
- Spitzen – van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Cremer, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.L. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D.M. Soes, P. Frigge & R.P.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985 – 2005. Stichting RAVON Nijmegen.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

- www.atlasgroengelderland.nl (EHS en beschermde gebieden in Gelderland)
- www.minlnv.nl (natuurwetgeving)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
- www.ravon.nl (soort- en verspreidingsgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.vlinderstichting.nl (soort- en verspreidingsgegevens vlinders en libellen)
- www.vlindernet.nl (soort- en verspreidingsgegevens vlinders)
- www.vzz.nl (soortgegevens zoogdieren)
- www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijngebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.